

ZNANSTVENICI U ŠOKU

Zašto je Josipović podržao šarlatansku proslavu Teslina rođendana?

Još jedan rođendan Nikole Tesle u Hrvatskoj prošli je tjedan obilježen na razini sajma ezoterije s one strane ruba znanosti, što nikako ne priliči ovom velikom znanstveniku, upozoravaju brojni stručnjaci

Autor: **Nenad Jarić**
Dauenhauer

Dino Stanin/PIXSELL /
Pixsell (Foto)

Datum objave:
17.7.2013 7:00
Zadnja izmjena:
17.7.2013 7:12

Trodnevna proslava Teslinog 157. rođendana održana je pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske **Ive Josipovića**, Grada Zagreba, Turističke zajednice Grada Zagreba i Hrvatske gospodarske komore. Međutim, manifestaciju je organizirala '**Udruga Nikola Tesla – genij za budućnost**', koja na svojoj web stranici promovira pseudoznanstvene ideje poput orgonske energije i metode Silva, čije se sljedbe u brojnim zapadnim zemljama smatraju šarlatanskima, pa čak i kultovima.

Na **portalu Connect**, koji okuplja hrvatske znanstvenike u zemlji i svijetu, kritiziran je i izbor predavača na manifestaciji. Jedan od njih bio je dr. sc. **Davor Pavuna**, koji se, među ostalim, 'proslavio' svojim neznanstvenim tvrdnjama da je Zemlja zoološki vrt za federaciju vanzemaljaca te da se ne bi trebalo čuditi ako velečasni Zlatko Sudac uskoro počne prolaziti kroz zidove. Drugi je bio beogradski 'istraživač' **Goran Marjanović**, koji proučava 'bosanske piramide', njihovu 'suptilnu energiju' i tzv. 'nehercijanske Tesline valove'. U ovom društvu zatekao se i akademik Vladimir Paar koji i sam u posljednje vrijeme povremeno kroči 'po rubu'.

Na skupu nazvanom 'Tesla & Friends' Pavuna je govorio o 'Istinama i manipulacijama o Teslinoj duhovnosti, znanosti i tehnologijama', a Marjanović o 'Nehercijanskom elektromagnetizmu Nikole Tesle'.

Josipović nema savjetnike koji znaju što je znanost

Astrofizičar **Dejan Vinković**, profesor na splitskom PMF-u, za tportal je rekao kako smatra da je predstavljanje Tesle iz pseudoznanstvene perspektive zapravo dio većeg trenda u Hrvatskoj.

'Naime, u proteklih 10-ak godina u našu se zemlju infiltrira sve više **New Age skupina i sekt** koje su u zapadnim zemljama prepoznate kao opasne za demokraciju i ljudska prava', kaže Vinković. 'U tim zemljama uvodi se zakonska regulativa kako bi se zaštitili ugroženi dijelovi društva kao što su djeca i bolesnici. Radikalne skupine infiltriraju se u javne ustanove kako bi dobile pristup ciljanim dijelovima društva i zaštitile se od mogućih konzekvenci. Primjerice, Silva metodu, koju promovira Udruga Nikola Tesla – genij za budućnost, istraživao je francuski parlament jer su jedna od njihovih meta djeca. Skupina tvrdi da može potaknuti vanosjetilnu percepciju i nekim psihološkim metodama podizati inteligenciju. Zabrinjavajuće je da u Hrvatskoj ne postoji nikakva barijera koja bi onemogućavala takve skupine koje u posljednje vrijeme koriste i znanstvenike i Tehnički muzej i Ured predsjednika za promicanje svojih ciljeva. Skandalozno je da je Ured predsjednika pokrovitelj manifestacije koju organizira ovakva udruga. No evidentno je da među predsjednikovim savjetnicima nema nikoga tko bi znao razlikovati pseudoznanost od znanosti. Naime, njegova savjetnica za znanost, a istovremeno i za vjerska pitanja, **Ankica Marinović** objavila je jednu knjigu o vjerskim zajednicama u Hrvatskoj, koja se tretira kao stručna literatura. Knjiga je službeno izdana u suradnji s Udrugom za vjersku slobodu kojoj je glasnogovornik scijentolog Jura Nanuk', upozorio je Vinković.

Tesla je bio ekscentrik, no to nije ono najvažnije

Fizičar s Instituta Ruđer Bošković dr. sc. **Saša Ceci** smatra da je Tesla dijelom i sam dao povoda za formiranje sljedbi koje u njegovom liku i djelu pronalaze uporište za pseudoznanstvene ideje. No upozorava da one ne bi smjele biti u fokusu kada se slavi njegov genij.

'Nikola Tesla je bio genijalac i vizionar. Kad bih rekao da je kao svaki genij i vizionar bio i pomalo ekscentričan, da ne kažem šašav, ne bih bio pošten prema njemu', kaže Ceci.

'Naime, i svi mi smo barem malo ekscentrični i barem ponekad šašavi. No kako nas, koji nismo Tesle, ljudi iz naše okoline promatraju vrlo kritički, mi svoje gluposti pokušavamo sakriti. Kad je netko toliko genijalan, ili barem tako popularan kao što je to bio Tesla, neće se previše ustručavati iznositi svoja mišljenja - bila ona pametna ili totalno blesava. Nažalost, oko manifestacija vezanih za Teslu već godinama se vrte mnogi koji se ne ustručavaju previše. Neki već jesu popularni, a neki to valjda ovim putem žele postati', objasnio je.

Ceci napominje da mnogi ljudi čak i danas u Tesli vide uzor - ako i nemaju njegov fascinantno talent, poput njega su posvetili gotovo sav

svoj život radu, istraživanju i znanosti. Drugi su, kaže, odabrali pratiti Teslin uzor u tome da se ne treba libiti izreći sve što nam padne na pamet.

'Tim drugima bi možda netko trebao pokušati objasniti da Teslu danas ne slavimo zbog gomile, blago rečeno, netočnih izjava i čudnovatih izuma koji nikada nisu proradili, već zato što je otkrio značajno veću gomilu onih koji su savršeno radili, kao i zbog novih fizikalnih koncepata koje je uvodio. Bez njih naš bi svijet danas bio bitno lošiji. Ili bi nam barem napredak bio bitno sporiji.

Ne znam spada li u Tesline promašaje njegovo uvjerenje da je smisao znanosti da pomogne čovječanstvu, ali to je - bilo to istina ili zabluda - nešto što sam i ja nekako prihvatio kao svoj stav. Smatram da je to, uz izuzetnu marljivost, upornost u razvijanju urođenog talenta i duboki humanizam Teslino pravo naslijeđe, a ne njegova ekscentričnost koja se svake godine oko 10. srpnja tako zdušno promovira. No možda će biti bolje sljedeće godine', nada se Ceci.

Drugi čovjek udruge je protiv šarlatanstva

Duško Bjelotomić, zamjenik predsjednice Udruge Nikola Tesla – genij za budućnost, također smatra da je promoviranje pseudoznanosti pod imenom Nikole Tesle štetno.

'Udruga ima znanstveni savjet koji je birao goste koji će sudjelovati u proslavi. Ja osobno ne podržavam nikakve rubne znanosti u aktivnostima Udruge jer to može samo loše djelovati na prezentaciju lika i djela Nikole Tesle. Svi koji su sudjelovali osim Paara su na rubu neke znanosti i mogu samo profanirati rad Udruge. Ja nisam određivao tko će biti gosti. Znakovito je da Paar nije došao na okrugli stol u Esplanadu. Možda zato što nije htio sučeljavati svoje stavove s ostalim sudionicima. Slažem se s vama da je šarlatanstvo štetno', rekao je Bjelotomić.

Nismo znanstvenici, neka se uključe i kažu svoje

Predsjednica Udruge **Dragica Mihajlović** požalila nam se da gotovo nitko ne hvali njihove napore da promoviraju Teslu u zemlji i u svijetu već im samo traže propuste.

'Mi nismo znanstvena udruga pa ne možemo procijeniti što je istina od onoga što je Tesla istraživao, a što ne; o tome bi konačnu riječ trebali dati znanstvenici', objasnila je Mihajlović istaknuvši da ipak treba uvažiti činjenicu da je mainstream znanost još za Teslinog života ismijavala neke njegove ideje koje su kasnije promijenile svijet.

Ni ona nije, kaže, za promociju pseudoznanosti, no priznaje da prihvaća Silva metodu koja im je i jedan od sponzora. Umjesto da ih svi samo kritiziraju, smatra, znanstvenici i resorno ministarstvo trebali bi se uključiti i pomoći im kako bi se ispravila nepravda zbog koje su Tesla i njegovi radovi toliko zanemareni u njegovoj domovini.

'Postoji spremnost stručnjaka u Teslinom muzeju u Beogradu da se zajedno s Hrvatskom istraži njegova ostavština, njegovi zapečaćeni radovi, a ja smatram da bi on u Zagrebu trebao dobiti i svoj institut umjesto da mu se po domovini ruše spomenici', rekla je Mihajlović naglasivši da je njezina udruga jedina u Hrvatskoj koja nešto ozbiljno radi na promociji Tesle u zemlji i u svijetu.

Iz Ureda predsjednika unatoč brojnim pozivima i mailovima nisu odgovorili na naše upite je li Josipovićevo pokroviteljstvo nad proslavom odraz njegovih stavova o Tesli ili tek nesmotreni propust.